

د پښتو حروف تهجی د زده کړې د پاره

منظومه

د پښتو قاعده

لیکوال

مولانا احمد علی مردانی

ناشر

اسلامی ادبی ټولنه

0312-9818511

Ketabton.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالَى عَلٰی النَّبِیِّ الْاَمِّیِّ
دَ ، ا ، ، بیان

الف نیغ ه ردم ولاړ دے
ورتته گوره سَم ولاړ دے
ننه وی ملاست دغه الف
ننه وی ناست دغه الف
په صورت نیغه چوکه ده
یوه کرنه په صفحه ده
نیغه کرنه تیل ولاړه
حق چي ستاوی هغه غواړه
سَم ولاړ پین او قلم دے
ورسره په شکلم دے
دا صورت تیل د الف وی
حقیقت تیل د الف وی
کته امرود دے کته اناردے
شورودې سره هر ببار دے

..... مثالونہ

لـــــــف نـــــــہ جـــــور اـــــــنـــــــار دے
 طـــــــاقتـــــــو ر دے مـــــــزید اـــــــرد دے
 رنـــــــگ تـــــــی ســـــور لـــــــکـــــــہ دـــــوینـــــــی
 مینـــــــنـــــــخ تـــــــی گـــــورہ دانـــــــی د ا ر دے
 جـــــور الف نـــــــہ تـــــــکـــــــی ا م دے
 خـــــوین د هـــــر بـــــــنـــــــی ا د م دے
 رنـــــــگ تـــــــی زـــــیر ، هـــــیو کـــــــی غـــــــت دے
 پـــــــہ طـــــــبـــــــعـــــــت ســـــرہ گـــــرم دے
 ســـــر کـــــــنـــــــی د ا نـــــــگـــــور ، ا چـــــار
 شـــــو ر و کـــــــنـــــــی دے د ا نـــــــکـــــار
 د ا لـــــــہ ســـــرہ پـــــــہ ســـــر کـــــــنـــــــی
 الف تـــــــل ا و ســـــــی هـــــر د ر کـــــــنـــــــی
 ا ب تـــــــدا کـــــــنـــــــی د ا ســـــــلام
 ســـــر کـــــــنـــــــی الف د ا نـــــــعـــــــام
 پـــــــہ ا م ر و د کـــــــنـــــــی دے اول
 اول تـــــــکـــــــی د ا صـــــــل
 ســـــر کـــــــنـــــــی د ا گـــــــی الف

ســـــر کښـــــې د ا بـــــې الف
 د ا کـــــوړ تـــــکـــــې پـــــه ســـــر کښـــــې
 الف بښـــــکـــــاری لـــــراو بـــــر کښـــــې
 د اوښ تـــــکـــــې ا بـــــې ا بـــــې
 ورســـــره الف د نـــــې ا کښـــــې

د ، ب ، بیان

پـــــه صـــــورت کښـــــې ، ب ، کښـــــې ده
 ذرېـــــعه بښـــــه د ســـــور لـــــې ده
 یـــــو نـــــقـــــطـــــه د دې نـــــه لاندې
 ، ب ، نـــــقـــــطـــــه نـــــه لـــــری باندې
 ورتـــــه گـــــوره ، ب ، ده مـــــلاستـــــه
 یـــــا د مـــــه د هـــــر نـــــا راســـــتـــــه
 مثالونه

ب پـــــه ســـــر کښـــــې د بـــــازار ده
 ب پـــــه ســـــر کښـــــې د بـــــیمـــــار ده
 بـــــس ، بـــــاچـــــا ، بـــــکـــــت ، بـــــرگـــــر

ب ل ل ر ی ه ر ی و پ و پ ه س ر ر
 س ر ک ن ب ی ب د ب ل ل ک ، ب ن ن گ ل ی د ه
 س ر ک ن ب ی ب د ب س ت ر ی د ه
 ب ب ا ج ه ک ن ب ی د ه ب ج ل ی ک ن ب ی
 ب پ ه س ر ک ن ب ی د ه ب ی ن ل ی ک ن ب ی
 ب پ ه س ر ک ن ب ی د ب ن گ ک ا ل د ه
 ب پ ه س ر ک ن ب ی د ب ل ل د ه
 ب ی ن ک د ا ب د ه ب ر ی ا ن ی ک ن ب ی
 س ر ک ن ب ی ب د ه ب ا د ش ا ه ی ک ن ب ی
 د ب س ت ی پ ه س ر ک ن ب ی ب د ه
 ب ر ی ا ن ی ک ن ب ی د م ز ی د ه
 ب ی ن ه ب ر ش د ج ه ا ن ج و ر د ه
 د و ی خ ت و ل ه ح ی و ا ن ج و ر د ه
 پ ل ا س ت ک ن ه ه م ه ر خ و ا ت ه
 د ا پ ه ه ر ی و م ک ا ن ج و ر د ه
 ب ی ن ه ب ط ح ی د ج ه ا ن د ی
 د ا خ و ش ح ا ل ه پ ه م ی د ا ن د ی
 د ا پ ه ز م ک ه پ ه ا و ی و ک ن ب ی

دا اوسنی زمونږ کوڅو کښی

.....

د ” پ “ بیان

پ د لاندي تېر ککی درې وی

نور بیه شکل ئی د بی وی

..... مثالونه

پیاز، پینسل د پالک سر کښی

پ راڅکی پیه لراو بر کښی

ابتدا کښی پ پارتی کښی

ابتدا کښی پ پیالی کښی

پ پالنگ پ سره دے پان

پ سره دے پ پاکستان

پ پارک، پاپر، پالش د پ نه

څان خبر ساته له دې نه

پی سره جوړه پیالی ده

گرمه، یخه پیه کښی چې ده

کله کله ورته گورم

دَ کَ کَ کَ دَ کَ کَ کَ چَ چَ چَ لَ لَ لَ پَ پَ پَ دَ دَ
 جَ جَ جَ پَ پَ پَ کَ کَ کَ دَ دَ دَ تَ تَ تَ کَ کَ کَ پَ پَ پَ نَ نَ
 دَ دَ دَ هَ هَ هَ وَ وَ وَ اَ اَ اَ خَ خَ خَ یَ یَ یَ لَ لَ لَ دَ دَ دَ نَ نَ
 پَ پَ پَ بَ بَ بَ جَ جَ جَ لَ لَ لَ یَ یَ یَ بَ بَ بَ اَ اَ اَ نَ نَ دَ دَ کَ کَ اَ اَ رَ رَ دَ دَ
 خَ خَ خَ اَ اَ اَ لَ لَ لَ یَ یَ یَ نَ نَ دَ دَ لَ لَ لَ فَ فَ اَ اَ اَ نَ نَ دَ دَ یَ یَ نَ نَ

دَ ، تَ ، ، بیان

تَ جَ جَ وَ وَ پَ پَ پَ رَ رَ یَ یَ ہَ ہَ ہَ مَ مَ دَ دَ بَ بَ یَ یَ نَ نَ
 اَ اَ لَ لَ تَ تَ کَ کَ کَ یَ یَ لَ لَ رَ Rَ کَ کَ رَ Rَ ہَ ہَ دَ دَ یَ یَ نَ نَ
 پَ پَ اَ aَ sَ sَ پَ پَ ہَ ہَ تَ تَ کَ کَ نَ Nَ یَ یَ تَ Tَ کَ کَ یَ یَ دَ Dَ وَ وَ یَ یَ
 ہَ ہَ رَ Rَ یَ یَ وَ Wَ تَ Tَ پَ پَ ہَ ہَ دَ Dَ یَ یَ خَ Xَ اَ aَ اَ sَ sَ تَ Tَ ہَ ہَ وَ وَ یَ یَ
 وَ Rَ sَ sَ ہَ ہَ رَ Rَ تَ Tَ بَ Bَ ہَ ہَ رَ Rَ جَ Jَ وَ Wَ پَ Pَ رَ Rَ یَ یَ
 مَ Mَ lَ lَ aَ aَ sَ sَ Tَ Tَ ہَ ہَ دَ Dَ aَ aَ lَ lَ یَ یَ kَ kَ لَ Lَ لَ ہَ ہَ کَ kَ یَ یَ Rَ Rَ یَ یَ
 مثالونہ

تَ تَ حَ Hَ فَ Fَ ہَ ہَ کَ kَ نَ Nَ یَ یَ دَ Dَ ہَ ہَ پَ Pَ ہَ ہَ سَ Sَ Rَ Rَ کَ kَ Nَ Nَ یَ یَ
 تَ Tَ تَ وَ Wَ ہَ ہَ ہَ کَ kَ نَ Nَ یَ یَ دَ Dَ ہَ ہَ پَ Pَ ہَ ہَ Sَ Sَ Rَ Rَ کَ kَ Nَ Nَ یَ یَ
 پَ Pَ ہَ ہَ ہَ Tَ Tَ ہَ ہَ aَ aَ Rَ Rَ یَ یَ یَ یَ Xَ Xَ کَ kَ Nَ Nَ یَ یَ Tَ Tَ اَ aَ lَ Lَ دَ Dَ ہَ ہَ

مـــــــد ا م دا حـــــــص ه د تـــــــل ده
 د تـــــــر کـــــــي پـــــــي ه ا ب تـــــــدا کـــــــي
 ت بـــــــه و و بـــــــن ي پـــــــي ه د نـــــــيا کـــــــي
 ت س بـــــــي ح ســـــــر ه پـــــــي ه ا غـــــــاز کـــــــي
 ل ي ک لـــــــر ي پـــــــي ه خ پـــــــل ا نـــــــد ا ز کـــــــي
 ســـــــر کـــــــي ت پـــــــي ه تـــــــر ا نـــــــه کـــــــي
 ت ي ل ، ســـــــر ه تـــــــک ي تـــــــال ه کـــــــي
 ســـــــر کـــــــي ت ده تـــــــل ا و ت کـــــــي
 ده ا خـــــــر کـــــــي ا خـــــــر ت کـــــــي
 ت ي نـــــــه ت بـــــــر د ج ه ا ن د م
 ض ر و ر ت د ه ر ا ن ســـــــا ن د م
 دا ا خـــــــن گ ل کـــــــي پ کـــــــا ر ي پـــــــر ي
 ق ي م ت ي د غـــــــه س ا م ا ن د م
 ت ي نـــــــه ت لـــــــه ت و ل د پـــــــا ر ه
 د ه ر چـــــــا د ه م د د گـــــــا ر ه
 پـــــــه د کـــــــا ن کـــــــي د ا ن ســـــــا ن و ي
 نـــــــه د ه نـــــــه د ا يـــــــکـــــــا ر ه

.....

د ” تې “ بيان

تې لـــــــه ت نـــــــه شـــــــه شـــــــه جـــــوړولـــــــي
کـــــــه تـــــــه لړ شـــــــه شـــــــه شـــــــان کـــــــړولـــــــي
چـــــــي کـــــــنډه ت تـــــــه پـــــــه مـــــــلا شـــــــي
تې بـــــــه جـــــوړه د دُنـــــــيا شـــــــي
پـــــــه صـــــورت کـــــــنډې ســـــــمـــــــه تـــــــي ده
د الـــــــي کـــــــلـــــــي تـــــــا چـــــــي تـــــــي ده
پـــــــه کـــــــنډې ، والـــــــي بـــــــدلـــــــه
راروانـــــــه لـــــــه ازلـــــــه
..... مثالونه

تې ســـــــنک او تېپ هم پـــــــه تـــــــر يـــــــک تـــــــر کـــــــنډې
تې اول ده پـــــــه تـــــــن کـــــــر کـــــــنډې
تې پـــــــه ســـــــر کـــــــنډې هم د تـــــــال ده
تـــــــات ، تـــــــک تې کـــــــنډې دا هر حال ده
تې ســـــــت پـــــــه تـــــــي وي ، پـــــــه تـــــــو کـــــــرې کـــــــنډې
تې ده ســـــــر کـــــــنډې پـــــــه تـــــــر الـــــــي کـــــــنډې
تې پـــــــه ســـــــر کـــــــنډې د تـــــــافـــــــي ده
پـــــــه تـــــــر يـــــــفک کـــــــنډې پـــــــه خـــــــپل ثـــــــائـــــــي ده

تہی سہرہ تہو پوی د سہرہ
 پہ سہر کپے ہر بشاردہ
 دگرمہی نہہ حفاظت دے
 حفاظت لہہ یخ اثار دہ
 تہی سہرہ سور تہماتہردے
 دستیاب پہ لہراو بپردے
 دا خوراک زموونہ د تہو لو
 پہ دوکان کنہی پروت بہردے

.....

د ، ث ، بیان

ث دپاسہ تہکی دری وی
 خنگ چہ تہکی دری د پی وی
 فرق دا دے دغہ پہ پاس وی
 لاندی پ کنہی پہ اس پاس وی

..... مثالونہ

د ثانی پہ سہر کنہی ث دہ
 خالی کی کلہ د فائدی دہ؟

سر کنبی ٹی دہ مدام ٹننا کنبی
دہ سالٹ سر ابتداء کنبی
ٹویو بیو دہ ٹمی ننبی دہ
اول دلتی دہ ٹپی رتبی دہ
د وارٹ تکی اخی کنبی
د حارٹ تکی اخی کنبی
پیو دہ ٹاقب کنبی ٹ اول دہ
دہ ٹواب پیو دہ سر کنبی تل دہ
ٹقافت لہ ٹ شور دے
دایبیان دیو دے
ٹ ثبوت سرہ پیو دہ سر کنبی
ہمیشہ بیکاری ہر د کنبی
ٹی نہ تکی جو پٹم دے
طقتوردے ، طقتوردے
مندی دکی دی لہ دی نہ
داصحت لہ دہشردے

.....

.....

د پښخو تیکو خاندان

د پښخو تیکو ودا کور دے
 یو ئی شکل پیسه هر لور دے
 پیسه صورت کښی تپول یوشان دی
 پیسه نقطه و بیل پیسه جهان دی
 دغه پیسه او پیسی او تپی ده
 تپی سره پیسه خوا کښی ئی ده

.....

د "ج" بیان

جیم تپه گوره پیاس سپور می ده
 پیاس لک پی ئی ده نری ده
 پیاس صورت ئی سم دلور دے
 دغه جیم دکلی کی کور دے
 مینخ کښی تکی یو نقطه وی
 د هر جیم دغه حصه وی
 تپش یو خال ئی پیسه بدن وی
 ورسره بنسکلی ئی تن وی

..... مثالونه

جنوري هم په جادوپه جادو کښي
 جيم شامل دے په جارو کښي
 جوړ لسه جيم نه تښکي جيج دے
 په اخر کښي جيم د جيج دے
 سر کښي جيم د جام او جمال دے
 جيم په سر کښي د جلال دے
 جگ د جون، جواب په سر کښي
 د تښکي جناب په سر کښي
 جيم په سر کښي د جهاد دے
 دا آغ از دے دا بُنياد دے
 د جوس جيم نه ابتدا وی
 سر کښي د جولائي دا وی
 د جفاپه سر کښي جيم دے
 د جزاء په سر کښي جيم دے
 د جوسر، جامن په سر کښي
 جيم مدام وی په هر در کښي
 سر کښي جيم دے د جننت

جیـم دے سـر کښـي دَ جـدَت
سـر کښـي جیـم دے دَ جـا پـان
جیـم دے سـر کښـي دَ جـا نـان
سـر کښـي جیـم دے پـه جـذـبـه کښـي
پـه جـنـون کښـي ، جـزـیرـه کښـي
جیـم سـر رـه تـکـي جـهـاز دے
الـو تـو نـکـي لـکـه بـاز دے
ذـرـعـه دَ تـلـو راتـلـو دہ
دِیـر اُچـت ددۀ آواز دے
دَ جـهـنـدِ دے جیـم پـه سـر کښـي
بـرـه بـرـه وِی هـر دـر کښـي
زـمـونـر دوه رنـگـه جـهـنـدِ دہ
دا بـه خـنـگ وِی سـتـانـظـر کښـي

.....

دَ ” غ “ بیان

پـه پښتـو کښـي تـکـي جیـم دے
پـه صـورت سـر رـه تـپـول جیـم دے

وجود خټه لری په مینځ کښې
 نقطه نه لری په مینځ کښې
 همزه بیره ئې په تن وی
 دغه څیم د هر وطن وی
 د جیم، څیم یو خاندان دے
 د هر یو جُدا مکه کسان دے
 د هر یو جُدا آواز دے
 مینځ، اڅر دے کټه آغاز دے
 څیم د زې آوازی وشه کسان دے
 خوبیل بیل ئې خاندان دے
 مثالونه

څائې کښې څیم دے په اول کښې
 دامدام وی دې محل کښې
 څیم په سر کښې د څنگل دے
 څنن اورور لسه کور خپل دے
 ونې ډیرې دی بې شمیره
 علامت ئې دغه تل دے
 څیم د څوان په ابتدا کښې

دالوستی شیی پسه دُنیا کنبی
دَ خزان پسه شان تیریری
خوانسی نه بیکاری بابا کنبی

.....

دَ ” چ “ بیان

میننخ کنبی درې تہکی دَ چ وی
خیم کنبی برہ تہکی درې وی
نور صورت ئی تہول دَ جیم دے
نہ دا چ دہ، نہ دا خیم دے
تل ئی میننخ کنبی درې نقطی وی
جیم نہ بیل مدام پسه دے وی

..... مثالونہ

دَ چمپار پسه سر کنبی چ دہ
دَ چنار پسه سر کنبی چ دہ
سر کنبی چ مدام دَ چال وی
ستا کتہ دے تہکی تہ خیال وی
چ سرہ آغل از دَ چیم دے

ورسره تپکي حسيپن دے
د چچالاک پپه ایتدا کښي
چ د چچالاک پپه ایتدا کښي
د چچاکليپت د چچار شورو کښي
چ راڅي پپه دي موقعو کښي
خچ کښي چ پپه اختتام ده
کچ او پچ کښي پپه تمام ده
د چچرگ سر کښي چچي مدام وي
خوښ مدام د خصاص او عمام وي
دا سحر وائسي بانگونه
نوره شپه دده آرام وي
چچي چتري سره پپه سر کښي
نپه ښکار يږي دا پپه نمر کښي
هرکله چچي بازاران راشي
راښکاره شي لراو بمر کښي

.....

.....

د ” ش “ بیان

خیم کبھی بھرہ تہ کی دری وی
 خنگ چھی مینخ کبھی دری دچ وی
 نور صورت ئھی تہول دجیم دے
 پیہ نامھی سہرہ دا خیم دے
 مثالونہ

خیم خپلھی سہرہ پیہ سر کبھی
 دادے تل وی ستان نظر کبھی
 حفاظت پیہ دی د خپو وی
 پکار پری ہر سفر کبھی
 خیم خادر سہرہ پیہ سر دے
 پت پیہ دی سہرہ بشردے
 دہر چھا پیر پکار پری
 زنہانہ دہ او کتہ نہردے

.....

دَ ” ح “ بیان

سَم د جیم پیہ ششان دا حی ده
دا صفا ده بی نقط بی ده
..... مثالونه
حوض ، حمام جوړ دے لسه ح نه
شان خبر ساته لسه دي نه
سر کښی ح تل دَ حاجی ده
ابتدا دَ ح ل وائ بی ده
ح سره جوړ حکومت دے
ح سره حق ، حقیقت دے
ح سره حسن ، حسین دے
ح اول ده پیہ حلقه کښی
په حکم ، تکی حصه کښی
دَ حسن ده ابتدا کښی
دَ حسین ده پیہ وینا کښی
حی شورو کښی دَ ح ل وای
خوشبه دَ زمنا او ستاوی

حلـوائـی سـره دگـان کښـی
مـدام دلتـه پـه دنیـا وی
.....

د “خ” بیان

دا چـې ح پـسـې دا خ ده
بیلـه کـله لـه نـقـطـې ده؟
یو نـقـطـه ئـې پـاس پـه تـن شـته
دخ دا صـورت بـدن شـته
نـوره تـولـه سـم خ ده
تـالـیـد لـې چـې خـنـگ ح ده
مـشـران هـم داسـې وائـی
کـشـران هـم داسـې وائـی
یو نـقـطـه د خ پـه سـروى
کـه سـتـا سـر تـه ئـې نـظـروى
..... مثالونه

سـر کښـې خ د خـلافت وی
خ سـر کښـې د خـیریت وی

دَ خُدام، خُالسی پیسہ سر کنبی
 ہمیشہ وی خُ خب سر کنبی
 خُ سرہ جو خُ خان دان دے
 خوب، خُالسد سر کنبی دَ خان دے
 سر کنبی خُ مدام دَ خُال ده
 پیسہ آغ از کنبی خُ دَ خُال ده
 خُتکی پیسہ سر کنبی خُی ده
 دامیوہ بنسہ دَفائیدی ده
 بدنوننہ غتوی دا
 میوہ یساده تل پیسہ دی ده
 خُرممانی سرہ خُی سر کنبی
 دا بسہ تل وی ستا نظر کنبی
 مزیدارہ بنسہ میوہ ده
 پتہ مسہ اُپرہ خُادر کنبی

.....

پیہ "ح"، او "خ"، کنبی ظاہری فرق
 یونق طبی سرہ دوی بیل دی
 یوریوشان پیسہ ہر محل دی

پاس په خ بهره نقطه وی
د ح پاکه پاس حصه وی

د شپړو تګو خاندان

شپړ دا تګی څنگ په څنگ دی
هم جدا دی په یو رنگ دی
جیم ته گوره پاس سپور می ده
خو په تن ئې پاس لکې ده
چې صورت ئې سَم د لور وی
دا به جیم د کلسی کور وی
مینځ کښې تګې د هر جیم وی
همزه بهره به په څیم وی
نور په شکل دوی شان دی
دوی د یو کور خاندان دی
مینځ کښې درې تګی د چې وی
څیم کښې بهره تګی درې وی
ح اوخ دواړه یو شان وی
بس جدا په یو نشان وی

ح خاالی لسه هر نقطه طي نه
 خان خبر ساته لسه دي نه
 خ نقطه لسه لري په سر
 ورتنه او کړه لپه نظر
 یو نقطه طي سره دوی بیل دی
 نور یو شان په هر محل دی
 پاس په خ به نه نقطه وی
 دح پاکه پاس حصه وی
 شپه ردا ته کی څنگ په څنگ دی
 هم جدا دی، هم یو رنگ دی
 په نقطه طول په یو بل بیل دی
 محل ونه نه ئې بدل دی
 په شکله ونه وټول یو شان دی
 په نقطه و بیل په جهان دی
 آوازونه نه ئې بدل دی
 څک په دا حرفه ونه بیل دی

.....

.....

د ” د “ بيان

تـيـسـتـ وـي تـيـسـت هـغـه هـر حـال
 مـلـا کـلـه لـږه لـږي دا دال
 نـه نـقـطـه ئـي پـه صـورـت شـته
 تـل ئـي دـغـه شـنـا خـت شـته
 مثالونه
 دال پـه سـر کـښـي دـادا دـه
 څـنـگ چـي سـر کـښـي دـانا دـه
 دال هـر خـوا تـه پـه دـعا کـښـي
 دال دوات سـره دـئي سـا کـښـي
 مـدـام سـر کـښـي دـدرزـي وـي
 جـوړه دال نـه دوا تـي وـي
 دال پـه دـين کـښـي پـه دـريـسار کـښـي
 داغ کـښـي دال ، مـدـام دـريـسار کـښـي
 دـيگ لـه دال نـه جوړ هـر خـوا تـه
 مـلـا دـداغ دـدليـل دـه مـا تـه
 دال پـه دوسـت کـښـي تـل پـه سـروـي
 درد کـښـي دال پـه لـراو بـروـي

دال دُک_____ان کُنبي_____ي م_____لا وبي_____پري
 دال دري_____ان کُنبي_____ي م_____لا وبي_____پري
 دروازه کُنبي_____ي دال اول دے
 ضرورت دَ ک_____ور م_____حل دے
 الم_____ارو کُنبي_____ي پ_____ه ک_____ر ک_____و کُنبي_____ي
 ب_____س ص_____ورت ن_____بي ل_____ر ب_____دل دے
 دال پ_____ه س_____ر کُنبي_____ي دَ دوات دے
 ب_____ند ب_____وت ل_____ دَ ب_____ش_____ه ص_____ف_____ات دے
 ح_____ف_____اظ_____ت دَ س_____ي_____ا_____ه_____ي ک_____پري
 داس_____ي د_____لت_____ه د_____د_____ه ذَات دے

.....

دَ ” ځ “ بيان

دال پ_____س_____ے م_____حل دَ دال دے
 پ_____ه ص_____ورت س_____ر_____ه س_____م دال دے
 ب_____س ک_____ن_____د_____ه ل_____ري پ_____ه ت_____ن دا
 ب_____ي ن_____ق_____ط_____و د_____لت_____ه ب_____دن دا
 دا ح_____ال_____ت دَ ه_____ر_____ي_____و دال وي
 پ_____ت_____ ل_____ه چ_____ان_____ه د_____د_____ه ح_____ال وي

..... مثالونه

ډانگ کښي ډال پښه ابتدا کښي
 ډول کښي ډال دے ويندنا کښي
 ډاک کښي ډال مدام پښه سر روی
 ډرم کښي ډال پښه لراو بروی
 ډال ډیره کښي پښه ډولسي کښي
 ډال دي سر ته پښه ډگرې کښي
 سر کښي ډال پښه د ډال روی
 سر کښي ډال د هر ډاکه روی
 ډال پښه سر کښي د ډولکسي وی
 سر کښي ډال د ډگرې ډولکسي وی
 ډال پښه سر کښي د ډبسي دے
 څيز پښه دي بيچ قيمتي دے
 رنگ پښه رنگ دا پښه جهان دی
 دا اعلا هـ م ، داردی دے
 ډول سره دے ډال پښه سر کښي
 غم کښي نښه وی لراو بروی
 پښه بنډو کښي وی مدام دا

رابنک کاره شہی پے نظر کنہی

.....

د، ذ، بیان

دال پسے م ح ل د ذال دے

یو نقطہ لری نور دال دے

یو نقطہ لری د پاسہ

ذال جو پری ستا د لاسہ

ملائہ تہہ ہر ساعت وی

دا د ذال ت ح ق ق ت وی

خال، نقطہ ئی پاس پہ تن دہ

نخہ یو ئی پہ بدن دہ

..... مثالونہ

ذخیرہ کنہی ذال پہ سردے

کارا اعلا بنہ د ہن سردے

دا چہی نن خہ ذخیرہ شہی

دا صبرہ تو بنہ شہی

ذال پہ ذکر کنہی اول دے

د س ک و ن د غ ه ع م ل د ه
 خ ن گ چ ي ذ ا ت ا و ذ ر ي ع ه د ه
 ذ ا ل س ر ه ذ ه ي ن ذ ا ئ ق ه د ه

.....

د ” ر “ بيان

د غ ه ن س ا س ت ه ک ر پ ه ر ي د ه
 خ ا ل ي د ا ل ه ه ر ن ق ط ي د ه
 س م د ل و ر پ ش ا ن ک ر پ ه د ه
 ي س پ و ر م ي ن ر ي و ر ه د ه
 چ ر ه ا ئ ي س م ه د ل ا ر د ه
 چ ر ه ا ئ ي د ک ل ي ن س ا ر د ه

..... مثالونه

س ر ک ن ي ي ر د ر ي ل ، ر س ي د ه
 م ي ن ن غ ک ن ي ي ر ي د ا ل م ا ر ي د ه
 ر د ه ر ا ز ک ن ي ي پ ه ر ف ت ا ر ک ن ي ي
 ر ا خ ر ک ن ي ي پ ه ب ا ز ا ر ک ن ي ي
 ر ر و م س ا ل ک ن ي ي پ ه ر ي ن م ک ن ي ي

سر کښي رې ده پښه رحم کښي
 رنگ کښي رې مښام اول کښي
 په خپل څائي مخصوص محل کښي
 رې اول ده پښه رکښه کښي
 وي مښام دغې حصې کښي
 پښه سورلي زمونږ د ټولو
 د وړو، لویو، هم څولو
 رې راڅي د ريل شورو کښي
 چرته کينه ئې ډبو کښي
 سَم د غوا پښه شان آواز ئې
 سَم د مار پښه شان انداز ئې

د ” پ “ بيان

چي کښي وږه پښه رې شي
 جوړه هلې سَم پې شي
 دا پښه بي طرف مښام وي
 هلې رې به د کلام وي
 نور صورت ئې ټولو د رې دے

دا بیـــــــــــــــــان چـــــــــــــــــي تـــــــــــــــــي ـــــــــــــــــول دَړي دے

..... مثالونه
.....

ړي دَړونـــــــــــــــــد ســـــــــــــــــره روانـــــــــــــــــه

ملـــــــــــــــــگرتيـــــــــــــــــائي لـــــــــــــــــه پـــــــــــــــــخوانـــــــــــــــــه

نـــــــــــــــــه څـــــــــــــــــه بڼـــــــــــــــــکاري ورتـــــــــــــــــه دلتـــــــــــــــــه

نـــــــــــــــــه څـــــــــــــــــه بڼـــــــــــــــــکاري ورتـــــــــــــــــه هلتـــــــــــــــــه

ړپـــــــــــــــــه جوړ کـــــــــــــــــني پـــــــــــــــــه اڅر کـــــــــــــــــني

تـــــــــــــــــکي زور کـــــــــــــــــني پـــــــــــــــــه اڅر کـــــــــــــــــني

.....

د ” ز “، بيان

چـــــــــــــــــي نـــــــــــــــــقـــــــــــــــــطـــــــــــــــــه ري تـــــــــــــــــه پـــــــــــــــــه سر شـــــــــــــــــي

زي پـــــــــــــــــه شـــــــــــــــــکل بـــــــــــــــــرابر شـــــــــــــــــي

چـــــــــــــــــي نـــــــــــــــــقـــــــــــــــــطـــــــــــــــــه کـــــــــــــــــله پـــــــــــــــــه ري شـــــــــــــــــي

هـــــــــــــــــلـــــــــــــــــه شـــــــــــــــــکل جوړ دَړي شـــــــــــــــــي

د ا نـــــــــــــــــقـــــــــــــــــطـــــــــــــــــه د ر ا دَړي پـــــــــــــــــه ســـــــــــــــــه

شـــــــــــــــــابـــــــــــــــــه ز ي نـــــــــــــــــي ســـــــــــــــــه د ل ا ســـــــــــــــــه

چـــــــــــــــــر هـــــــــــــــــائي د ل و ب و س مـــــــــــــــــه

ر، پ، ز ده م-----حت-----ر م-----ه

..... مثالونه

زې زنه څي سر سره تپلے

م م م م داسې ليدلے

دا د اوسپنې كې كړے وى

دا ت-----ه نه پيژنې وکے؟

زې پي سر كې د زمري ده

ور سره گرانه دوستي ده

څنن اور خو څنن اور وى

د انسبان ميننه خوبسي ده

.....

د ” ژ “ بيان

چې نقتطې شې درې د پاسه

زې شې جوره سم د لاسه

نور صورت ئې ته ول درې وى

دا چې دلتې جوره ژې وى

..... مثالونه

ژې د هـ ر ژيـ مـ لـ گـ رـ مـ
کـ لـ هـ کـ لـ هـ کـ پـ رـ خـ بـ رـ مـ
د ا ن سـ د ا ن و ی د ح یـ و ا ن و ی
د ا گـ و ا ه د مـ ې شـ ا ر ا و کـ لـ مـ

د ” پ “ بیان

چـ مـ شـ کـ ل سـ مـ هـ رـ مـ د هـ
پـ مـ نـ مـ مـ مـ مـ مـ مـ مـ د هـ
ل ا ن د ی ب ا ن د ی ئ ی ن ق ط ط ی د ی
ن خ ب ن ا ن ی د غ ه د پ ر ی د ی

..... مثالونه

پـ مـ لـ گـ رـ مـ د پـ لـ مـ مـ د هـ
د بـ ا ر ا ن سـ ر ه یـ و خـ ا ئ ی د هـ
کـ لـ هـ کـ لـ هـ و ی بـ ا ر ا ن کـ نـ مـ ی
مـ د ا م نـ مـ و ی پـ هـ جـ هـ ا ن کـ نـ مـ ی

د ”ر، پ، ز، ژ، پ،“ خاندان

رې اورې ورپسې زې زې ده
 ژې سره پښه خوا کښې پې ده
 د پښې و تې ک و دا کور دے
 شکل یو ئې پښه هر لور دے
 پښه نقطو، کښې جدا دی
 چې دا خومره تې کی دادی

د ”س“ بیان

درې ئې غښې پښه اول دی
 دیو کښې پښه محل دی
 نه نقطه ئې شته پښه تن
 پاک لښه خال نه ئې بدن
 پښه نامې سره دا سین دے
 ورتښه گوره بښه حسین دے
 مثالونه

سین پښه ستورو کښې مدام وی

بـرـه وروستـو لـه مـا بـنـمـ وـي
 دـرـنـه اـدا وـسـيـلـه دـه
 دـرـنـه اـبـنـه ذـرـيـه دـه
 پـه سـپـوړـمـي کـنـي سـيـن تـمـام وـي
 پـه نـظـر د خـص او عـام وـي
 دا کـمـي پـري يـا غـتـي پـري
 بـرـه تـا تـه چـي بـکـار پـري

د ” ش “ بيان

شـيـن لـه سـيـن لـه لـر جـدا دـمـه
 بـيـل پـه دري نـقـطـو صـفـا دـمـه
 دري غـا بـنـو نـه هـم د شـيـن وـي
 خـنـگ چـي دري غـا بـنـه د سـيـن وـي
 دري نـقـطـي ئـي پـه غـا بـنـو نـو
 يـا د کـرـه د لـه کـتـابـو نـو
 مثالونه
 شـا د و نـا سـتـه شـيـن سـرـه دـه

شکـور سـرہ ، گـبـن سـرہ دہ
 شـبـن شـور و کـبـنـی دَ شـاد و وی
 بـنـہ بـنـکـارہ دا پـہ کـتـو وی
 شـکـور کـبـنـی شـبـن مـدـام شـور و کـبـنـی
 بـنـہ اـسـان دے پـہ لـو سـتـو کـبـنـی
 شـکـور جـور شـو مے دے روتـو لـہ
 دا جـور شـو مے دے ژونـد و لـہ

دَ ” بن “ بیان

دا پـہ شـبـن پـسے چـی بـنـن دے
 پـہ صـورت سـرہ سـم سـبـن دے
 لـانـدـی بـانـدـی دوه نـقـطـی دے
 دَ مـیـنـغ غـابـن سـرہ نـزـدـی دے
 مثالونہ

بـنـن دَ بـنـکـر مـدـام پـہ سـر و ی
 دا پـہ سـر دَ خـنـنـا و ر و ی
 غـوا ، غـوائـی تـہ نـظـر اُکـر ۴

ښکـر د مـيـخـي بـر اـبـر وـی
 ښـخـه کـور کـښـي نـا سـتـه ښـه وـی
 پـه دـي نـا سـتـه دـا دـر نـه وـی
 هـر طـرف تـه دـي دـا نـه څـي
 هـسـي نـه چـي بـيـا خـفـه وـی

د ”س، ش، ښ“، خاندان

سـيـن او شـيـن دـه او کـه ښـيـن دـه
 هـر يـو تـه کـي ډـيـر حـسـيـن دـه
 چـي د سـيـن تـه کـي دري مـل شـي
 سـيـن پـه شـيـن سـر هـ بـد ل شـي
 لـانـدـي بـانـدـي کـه نـقـطـي وـی
 ښـيـن بـه جـوړ پـه قـا عـدـي وـی
 دري غـا ښـو نـه ښـي پـه تـن وـی
 کـه د سـيـن ، شـيـن ، ښـيـن بـد ل وـی
 يـو دـو ي دـه خـانـدـان
 بـيـل آواز ښـي بـيـل ښـي شـان

د ” ص “ بیان

ورپسے تہ کھی دے صساد
 دَنقَطِ نھی دے آزاد
 دَمھئی پھہ شان تھی سردے
 دا بھئی خلی دے بھئی وزردے
 نور صورت تھی تہول دَسین دے
 بیکلی صساد دے بہترین دے
 مثالونہ

صاد پھہ سرکبھی د صابون دے
 ضرورت ددی ژونہ دون دے
 ذریعہ بنہہ د پپاکھی دہ
 چھی بدن پک وی سکون دے
 د صندوق پھہ سرکبھی صساد وی
 دل رگی ہی ہم د فلولاد وی
 شتہ وارہ اولو تھی دنیسا کبھی
 صساد تہ کھی تھی ابتدا کبھی

دَ ” ض “ بیان

صَـاـدِ پِـسـے دَ ضَـاـدِ مَـقَـامِ دے
پِـیـژنـدِ لے خِـصـاصِ او عَـمـامِ دے
بِـیـلِ جُـدِا دے ضَـاـدِ لَـہِ صَـاـدِ نَـہ
پِـہِ نَـقْـطِـیِ یَـوِ لَـہِ بُنِیـا دِ نَـہ
پِـہِ ہر ضَـاـدِ بَـرہِ نَـقْـطِـہِ وِی
ضَـاـدِ دِی تَـکِـیِ نَـا مَـہِ وِی
صَـاـدِ او ضَـاـدِ دِوِا رَہِ یَـوِ شَـا نِ دِی
پِـہِ نَـقْـطِـیِ بِـیـلِ پِـہِ جَہانِ دِی
یَـوِ تَـیِ کَـوِ رِ یَـوِ خِـا نِ دِا نِ دے
دَ ہر یَـوِ جُـدِا پَہ چَـا نِ دے
..... مثالونہ

ضَـاـدِ مَـدِا مَـدِا دَ ضَـعِیـفِ سَـرِ کِـنِیِ
دِا مَـدِا مَـدِا سَـا تَـہِ نَـظِـرِ کِـنِیِ
تَـلِ دِوِی خِـدِ مَـتِ پِـکِـا رِ دے
تَـا سَـرَہِ کَـتَہِ مَـلِ پِـہِ لَـا رِ دے
.....

دَ ” ط “ بیان

ضاد پسے مقام دَ ط ی دے
 دَ الف لانے مہدی مہدی دے
 دَ مہی پی پی پی پی پی دے
 تیل پی پی پی پی پی دے
 داسی طی لی کلی کی پی
 دا بیہ تانہ نہ ہی پی
 مثالونہ

دَ طوطی پی پی پی پی پی دے
 پی پی پی پی پی پی پی دے
 دَ ہر پی پی پی پی پی دے
 خیل آواز پی پی پی پی پی دے
 دَ ط پاؤس پی پی پی پی پی دے
 طی ری پی پی پی پی پی دے
 پی پی پی پی پی پی پی دے
 خپو پی پی پی پی پی دے

دَ ، ظ ، بیان

طـي سـرہ پـہہ ٹـنـگ کـنـي طـي دہ
 بـيـلـہ طـي نـہہ پـہہ نـقـطـي دہ
 نـورہ طـي تـل پـہہ صـورـت دہ
 بـہہ بـکـارہ دا ہـر سـاعـت دہ
 مثالونہ

دَ ظـروف پـہہ اـبـتـدا کـنـي
 ظـي رـاٹـي مـدـام دُنيـا کـنـي
 دغـہ لـو بـي دَ جـہـان دِی
 کـور کـنـي دا دَ ہـر اـنـسـان دِی

دَ ، ع ، بیان

عـيـن تـہہ گـورہ پـورہ لـور دے
 زـمـيـنـدار سـرہ پـہہ کـور دے
 سَمـم تـہہ تـورہ دَ مـيـدان دہ
 يـا سـپـور مـي دَ پـاس اـسـمـان دہ

..... مثالونه

دَ عَقَباب تَهکَي لَه عین نه
 عام ، عذاب تَهکَي لَه عین نه
 ورتنه گوره پنه کنبي عین نه
 گوره وروره! پنه کنبي عین نه
 دا عینک چَي دَنظ ردي
 دا عینک چَي دَ بش ردي
 په آغاز کنبي په کنبي عین دے
 پوهه خلق تبول خبردي

دَ ”غ“ ، بیان

غین په عین پنه سے مدام وی
 په نقطه طَي تَهکَي تمام وی
 غین نقطه طَي سره جُدادے
 غین چَي دلتنه کنبي ادا دے
 مثالونه

غین دَ غوا تَهکَي شورو کنبي

غـوړـ کـښـي د ا تـکـي شـوړـوړ کـښـي
وړتـه غـوړـ او فـکـر او کـر او کـر
غـيـن صـفـا تـکـي شـوړـوړ کـښـي

.....

دَ ” ف “ بيان

ف صورت کښي تپولسه بي ده
خو جُدا صرف په خلي ده
خلي سي سره ئي داي سره ده
دائري بياندي نقطه ده
بسي طرف ته ئي سر پروت دے
داسي بنسکاري بشر پروت دے

..... مثالونه
.....

فـي پـه سـر دَ فـواري ده
مـيـنـځ کـښـي د ا دَ بـا غـيـچـي ده
فـوـار ه حـسـن بـنـکـلـا ده
دـيـر ه دـيـر ه دَ فـا ئـدي ده
فـي آغـاز کـښـي دَ فـتـ بـال ده

فــــــــائــــــــده مــــــــنــــــــده دا هــــــــرحــــــــال ده
 مــــــــيــــــــنــــــــخ ، شــــــــوــــــــرو پــــــــه اــــــــنــــــــتــــــــهــــــــا کــــــــنــــــــي
 فــــــــي رــــــــاتــــــــلــــــــي شــــــــي پــــــــه دُنيــــــــا کــــــــنــــــــي

.....

دَ ” ق “ ، بيان

فــــــــ پــــــــســــــــي دَ قــــــــ نــــــــ مــــــــبــــــــ رــــــــ دــــــــي
 هــــــــ رــــــــ اُــــــــســــــــتــــــــ اُــــــــذــــــــ پــــــــوــــــــرــــــــه خــــــــبــــــــ رــــــــ دــــــــي
 غــــــــوــــــــنــــــــدــــــــ مــــــــوــــــــنــــــــدــــــــ دــــــــي دَ قــــــــ فــــــــ صــــــــوــــــــرت
 کــــــــــــــــــــــــه تــــــــــــــــــــــــة غــــــــوــــــــاړــــــــي حــــــــقــــــــيــــــــقــــــــت
 بــــــــــــــــي طــــــــــــــــرف تــــــــــــــــه دــــــــائــــــــرــــــــه ئــــــــــــــــي
 خــــــــــــــــنــــــــگ پــــــــــــــــه خــــــــــــــــنــــــــگ بــــــــــــــــرــــــــه نــــــــقــــــــطــــــــه ئــــــــــــــــي
 دوه نــــــــقــــــــطــــــــي ئــــــــــــــــي دــــــــي پــــــــــــــــه تــــــــــــــــن
 دا وــــــــجــــــــــــــــود ئــــــــــــــــي تــــــــــــــــو لــــــــــــــــول بــــــــــــــــدن

..... مثالونه

قــــــــ فــــــــ قــــــــالــــــــين کــــــــنــــــــي پــــــــه قــــــــلم کــــــــنــــــــي
 پــــــــه قــــــــمــــــــيــــــــص پــــــــه هــــــــر قــــــــدم کــــــــنــــــــي
 پــــــــه قــــــــيــــــــنــــــــچــــــــي او پــــــــه قــــــــبــــــــضــــــــه کــــــــنــــــــي

قـفـ لـری اول حصـہ کـبیـ
 قـفـ پـہ سـر کـبیـ دـقـرآن دے
 قـفـ قـانـون کـبیـ بـہ عـیـان دے
 سـر کـبیـ قـفـ دے پـہ قـبـلـہ کـبیـ
 قـفـ فـلـہ ، قـوم ، قـصـیدہ کـبیـ
 اـبـتـدـاء کـبیـ رـاـخـی قـفـ
 اـنـتـہـا کـبیـ رـاـخـی قـفـ
 کـلـہ کـلـہ مـیـنـخ کـبیـ دا وی
 پـہ لـو سـتـو لـہ کـفـ جـدا وی

د ” ک ” ، بیان

قـفـ پـہ دـکـفـ مـقـام دے
 دـتـہـرک شـکـل ثـی تـمـام دے
 نـہ ثـی مـخـہ نـہ تـیـر و نـہ
 دـاسـی پـیـر شـتـہ دے خـیـز و نـہ
 مثالونہ
 کـفـ پـہ سـر کـبیـ دـکـتاب دے

سسر کنښي دَ کدو، کباب دے
 سسر کنښي کاف دے پښه کرسې کنښي
 اول تپکي کرا چي کنښي
 سسر کنښي تپکي دَ کمبل دے
 پښه کمال کنښي دا اول دے
 کاف پښه سسر کنښي دَ کشمير دے
 شورو تپکي دا دَ کهي دے
 دَ کني جوس تپکي اول دے
 پښه کالچ کنښي سسر کنښي تل دے
 دا اول تپکي دَ کمال دے
 کاف شورو کنښي دَ کمال دے
 پښه کاغذ او پښه کابل کنښي
 کاف شورو کنښي پښه اول کنښي
 کاف نښه ډير تپکي جو پښي
 وگي تاتښه نښه ياد پښي

دَ ” گ “، بيان

چي کنيه کاف سره مل شي

ککاف بیه گکاف سره بدل شی
 ککاف نه گکاف داسی جوړیږی
 پیه دی تپول خلیق پوهیږی
 مثالونه
 دگلاس تپک ککاف اول دے
 دگل سر کنبی هرخوا تل دے
 پیه گجرات ، گناه ، گرمی کنبی
 گکافی ، گاری او پیه گولی کنبی
 گکاف شورو کنبی دگازرو
 داسپ زی ده دخ وړلو
 گکاف سره گدی جوړیږی
 خوک پیه دی به خوشحالیږی؟
 گیس کنبی گکاف مدام اول کنبی
 راخی گکاف پیه هر محل کنبی
 مینځ ، اخر او ابتدا کنبی
 گکاف لیدلے شے پیه دنیا کنبی
 دگپر پیه سر گوپهی کنبی
 مینځ کنبی گکاف دے پیه لرگی کنبی

جگ کنبی گف پیہ اختتام دے
گف حُسن دہر کلام دے

.....

د ” ل “، بیان

لام کونہی اَلتَّعَا صَادَہ
لاس کنبی دَا دَہر بَابَا دَہ
..... مثالونہ

دَلِمْبُو، لَوکَاتِ پیہ سر کنبی
لام بیہ ستاشی پیہ نظر کنبی
لَفِظْ، لَفِظت جَوْر دِی لام نَسَہ
تِپُوس اُوکِرَّة خِصَاص اُو عَام نَسَہ
لام پیہ سر کنبی دَلِمْبُو کَر دے
پیہ لَالِج کنبی لام پیہ سر دے
لام پیہ سر کنبی دَلِمْبُو کَر دے
اول تِپُوس کنبی لام دَلِمْبُو کَر دے
لَالِتِیْن جَوْر مَسَام دَلِمْبُو کَر دے
تِپُوس اُوکِرَّة دِی عَام نَسَہ

دَرنہا بشبہ وسیللہ دہ
 دَ تار یخ یوہ حصہ دہ
 لہو تہہ جو رہ مہدام لام نہہ
 پتہ نہ نہ دہ لہہ عوام نہہ
 پتہ اُودس کنبہی پک کار ی پری
 پتہ بازار کنبہی ملاوی پری

دَ ” م “ بیان

لام پسے شکیل دَ میم دے
 پتہ آخر کنبہی دَ رحیم دے
 سرئی گول دے غمت ہر خواتہ
 دَ میم شکیل جو پشوتاتہ
 مثالونہ

میم سرہ جو رہ مہر غبی دہ
 نہاستہ برہ پتہ بلہی دہ
 دا خوراک غواپی زمنا نہہ
 ہم خوراک غواپی داستنا نہہ

سر کښي مي م د موم بتي دے
 ضرورت دَ زنگي دے
 مي م شورو کښي دَ مزدور دے
 سر کښي دَ ملک او منشيور دے
 سر کښي مي م هم دَ ماستود دے
 مي م پښه سر کښي دَ مولود دے
 سر کښي مي م دَ هر ماشوم دے
 مي م پښه سر کښي دَ مظلوم دے
 مي م مذہب کښي پښه ماده کښي
 سر کښي مي م پښه مدرسہ کښي
 م م م د کښي مي م اول دے
 رهنما زمونږه تل دے
 مي م پښه سر کښي دَ موسم دے
 مي م آخر کښي دَ آدم دے
 دَ مالتپي پښه سر کښي مي م دے
 پښه آخر کښي مي م دَ ني م دے
 موبائل کښي مي م پښه سر کښي
 اول تپکي م قنبر کښي

مِی پری مِی م سسره ج پری پری
 ات ف فاق سسره اوس پری پری
 پ پ پ گرمی کبی ذخیره کپری
 بیای خنی کبی خن دمہ کپری

دَ ” ن “ بیان

مِی م پ سے م مقام دَنون دے
 خومره شکلی دامضمون دے
 یوہ کنده یونق طه ده
 دانق طه پیه مینغ پرته ده
 مثالونه

سر کبی نون دَناشپاتی دے
 نون شورو کبی دَن پری دے
 سر کبی نون دَنور، نرم دے
 پ پ پ آغ از کبی دَن ظم دے
 نون نبی کبی پیه اول دے
 اول تہ کبی دَن فیل دے

ابتدا کښې پيه نقطه کښې
 نعت، نعره، پيه نتيجه کښې
 پيه نسيم، نسل، نظر کښې
 دنيا باب تکي پيه سر کښې
 پيه نغمه، نمبر، نشان کښې
 نون اول وی دې مکــان کښې
 نمر کښې نون پيه ابتدا وی
 مخامخ کښې تکي دا وی
 وسیله پيه د رڼه ساده
 ذریعه پيه د رڼه ساده

.....

د ” ن “ بیان

نون د نون پيه شان هر خواته
 یو کونډه لاندې ئې ملاتښت

..... مثالونه

نون راځي مدام آخر کښې
 وی دغه تم مدام آخر کښې

بـون او چـان ئـي مـثـالـونـه
يـاد کـړه نـور داسـي څـيزونـه
.....

د ” و “ بيان

نـون پـسـه هـر خـواتـه واؤ دـه
سـر ئـي گـول پـوره راتـه واؤ دـه
..... مثالونه

واؤ نـه وړـي د جـهـان دـي
دا کـر لـي چـي انـسـان دـي
پـخـي شـوي چـي نـيـنـي دـي
د جـوارو دا دانـه دـي دـه
وئـه دا زمـونـږ پـه پـخوا کـنـي
سـي وړـي د غـه پـه دـنيا کـنـي
دا کـر لـي مـشـرانـو
د دـي کـلـي مـشـرانـو
.....

د ” ه “ بیان

نــا ســتــه گــول وې يــا دوه ســتــرگــي
 يــا د هــا کــر ه دا دوه ســتــرگــي
 مثالونه

د هـا کـي پـه سـر کـښـي هـي د ه
 لـو بـه پـيـر ه د مـز ي د ه
 دا قـا مـي لـو بـه د تـو لـو
 ا مـ وړ و لـو ، هـمـ خـو لـو
 د هـلـک تـکـي پـه سـر کـښـي
 هـي بـه سـتـا شـي پـه نـظـر کـښـي
 هـي چـي خـنـگ د ه ا بـتـدا کـښـي
 دا وې مـيـنـخ کـښـي ا نـتـهـا کـښـي

د ” ي “ بیان

..... مثالونه

يـي نـه يـو مـه ر ا خـي وړ وړه!
 پـه پـتـو کـښـي د غـه گـوره

د غـوئـي پـه خـنـگ پـه رتـه ده

عـجـيـبـه ددې نـقـشـه ده

.....

د ” ی “ معروفه بیان

خـنـگ پـه خـنـگ پـه کـنـي وې تـه کـي

پـه بـنـه رنـگ پـه کـنـي وې تـه کـي

د غـه تـه کـي يـي نـه لاندې

لاندې يـي نـه دا مـدام وې

مـخـکـنـي زـيـر پـه دې مـقام وې

لـر پـه زور دا ادا کـي پـي

دا چـي کـلـه بـنـکـاره کـي پـي

چـي وې جـمـع د اسمـونـو

چـي وې جـمـع د نومـونـو

هـلـتـه کـنـي زـيـاتـه اکـثـره

دا مـونـدې شـي اـه بشـره!

کـه وـا حـد او مـذکـر وې

مـجـهـولـه کـه پـه اـخـر وې

هـلـتـه جـمـع کـنـي مـدام وې

پـــــــه صـــــــورت بـــــــه بـــــــه تـــــــمـــــــام وى
 يـــــــو ســـــــر مـــــــے دـــــــے ، پـــــــه رـــــــســـــــر يـــــــى وى
 يـــــــو زـــــــمـــــــر مـــــــے دـــــــے ، پـــــــه رـــــــز مـــــــر يـــــــى وى
 دَفـــــــعـــــــل و نـــــــو پـــــــه اُخـــــــر كـــــــنـــــــي
 دـــــــار اـــــــتـــــــلـــــــے شـــــــي لـــــــر ا و بـــــــر كـــــــنـــــــي
 خـــــــو رى ، ســـــــا تـــــــي يـــــــي مـــــــثـــــــال و نـــــــه
 پـــــــك لـــــــه دى نـــــــه كـــــــتـــــــاب و نـــــــه
 مثالونه
 دَ ا مـــــــيـــــــن ، گـــــــيـــــــن پـــــــه مـــــــيـــــــنـــــــخ كـــــــنـــــــي
 تـــــــل دَ شـــــــيـــــــن ا و ســـــــيـــــــن پـــــــه مـــــــيـــــــنـــــــخ كـــــــنـــــــي
 مـــــــعـــــــر و فـــــــه تـــــــي بـــــــه مـــــــد ا م وى
 دَ هـــــــر يـــــــو و تـــــــي خـــــــپـــــــل مـــــــقـــــــام وى
 دَ غـــــــر يـــــــب تـــــــي مـــــــعـــــــر و فـــــــه د ه
 دَ نـــــــصـــــــيـــــــب تـــــــي مـــــــعـــــــر و فـــــــه د ه
 مـــــــيـــــــنـــــــخ كـــــــنـــــــي تـــــــي دَ تـــــــكـــــــى تـــــــي م
 مـــــــعـــــــر و فـــــــه د ه تـــــــي دَ نـــــــي م
 مـــــــعـــــــر و فـــــــه تـــــــي دَ فـــــــقـــــــيـــــــر د ه
 دَ ا مـــــــيـــــــر د ه دَ ا ســـــــيـــــــر د ه

دا چي گيـره يـا دـيـو هـه
 مينـغ کـنـيـ ئـيـ ئـيـ مـعـرـوـفـهـ هـه
 مـثـالـو نـهـ ئـيـ هـم نـو رـشـتـه
 زيات بنه د پـر پـه هـر يـو لـو رـشـتـه

د ” ي “ مخصوصه بيان

دا خـصـاص شـو يـ خـصـاص مـقـام لـه
 دا يـا نـه هـر کـلام لـه
 د د ي يـا مـقـصـد جـدا د مـه
 تـلـفـظ ئـي لـنـد صـفـا د مـه
 نـه اـو رـد يـ پـري پـه گـفـتـار کـنـي
 هـر طـرف تـه پـه اظـهـار کـنـي
 بـنـه پـسـتـه نـمـر مـه ادا هـه
 مـخـصـوصـه تـو لـه دا يـا د هـه
 مـعـرـوـفـي نـه لـر بـد لـه
 هـر ادا لـر و نـکـي خـپـلـه
 لـر مـر مـه جـهـو لـي نـه
 بـيـل اـو ز لـر ي لـه د ي نـه

میننځ آواز ددې یی اگنانو
 دا کپرۀ ییاد پیه ماشومانو
 مجھولنہ نہ معروروفہ ده
 یاپیہ میننځ کنبی مخصوصه ده
 لاندي باندي پیه کنبی تکی
 باندي لاندي پیه کنبی تکی
 دابنک کاره ئی علامت دے
 بنہ بنک کاره ئی شنناخت دے
 مثالونه

میننځ کنبی ئی ده پیه غلبیل کنبی
 میننځ کنبی بنده ده پیه جیل کنبی
 پیه راشپیل تکی کنبی ئی ده
 تل پیه سپیل تکی کنبی ئی ده
 ئی راغلے ده پیه گپر کنبی
 ئی راغلے ده پیه سپر کنبی
 دلته ئی پیه مخصوصه وی
 کی دے نشی چی اُورده وی
 دَ مپز ئی بیلہ دَ تپیل ده

مـخـصـوصـه ئـي هـم د فـهـل دـه
د لالتـهـن ئـي مـخـصـوصـه دـه
د رنـهـا بـنـهـ ذـرـعـه دـه

.....

د ” ی “ تانیثی بیان

دا چـي وروستـو ئـي لـکـي دـه
بیلـه بیلـه پـه مـرضـي دـه
تـانـیثـي یـا د غـه یـادـه
نـه دـه نـه دـه بـي بـنـیـادـه

..... مثالونه

د تـانـیثـي د تـخـتـي دـه
د کـرکـي هـم د ډوډـي دـه
ئـي اـخـر کـنـي پـه دـري کـنـي
تـانـیثـي ئـي د لـکـي کـنـي
د بـو جـي ، دـري ، کـر سـي دـه
تـانـیثـي ئـي د کـتـوي دـه
د جـي نـي تـه کـي اـخـر کـنـي

تــــانیشــــی یــــاد غــــہ در کنبــــی
 تــــانیشــــی دا دی ئــــی گــــانــــی
 پــــہ یــــادولــــو کنبــــی اســــانــــی

د ” ی ” امریہ بیان

امــــریہ یــــا کنبــــی طــــلب وی
 مــــنع خــــہ چــــی ســــتاپــــہ لــــب وی
 چــــی پــــہ یــــی بــــاندی ہــــمزہ وی
 خــــام خــــادا امــــریہ وی
 بــــہ اســــان ئــــی عــــلامت دے
 بــــہ اســــان ئــــی شــــناخت دے
 مثالونہ

مــــہ خــــوری گــــند بــــلا بازار کنبــــی
 مــــہ اودریــــری چــــرتــــہ لار کنبــــی
 کــــار کــــوی اســــان او گــــران
 یــــادوی اســــان او گــــران
 ولیکــــی ســــبق خــــوش خــــطــــہ

نـقـل کـی سـبـق خـوشـخـطـہ
 پـاـخـی پـاـخـی مـوـنـغ دَ پـارہ
 ہـیـرہ نـہ کـرـی نـیـغـہ لارہ
 دغـہ حـکـم دغـہ کـار
 دَ بـل مـنـع پـہ گـفـتـار
 اـمـر رـہ لـفـظ و نـہ تـول دی
 خـا مـخـا دغـہ یـا دـول دی
 پـہ کـنـبـی یـی تـل اـمـر رـہ وی
 یـی دَ پـا سـہ بـہ ہـمـزہ وی
 دا اسـان یـی عـلا مـت دے
 بـہ اسـان یـی شـنـا خـت دے
 مـثـال و نـہ ددِ پـر دی
 دَ عـا قـل نـہ کـلـہ ہـپـر دی

دَ ” مے “، مجھولہ بیان

دا پـر تـہ او مـلا سـتـہ تـولـہ
 نـہ راتـلـی شـی نـا سـتـہ تـولـہ
 پـہ پـر تـہ یـی دغـہ یـا دہ

مَـلا ددي سـمـm

ملاستـمـm
 دا چـمـمـمـمـمـمـمـمـمـمـm
 مـجـهـولـمـm
 يـمـمـمـm
 هـرـسـاعـتـمـm
 چـمـمـm
 مثالونه
 دـاـپـمـm
 قـيـمـمـm
 مـجـهـولـمـm
 چـمـm
 بـلـسـپـرـلـمـm
 دـاـكـمـm
 يـمـm
 سـتـمـm
 بـلـمـm
 حـفـظـمـm

پا ا خ ر ت ته ئ ي م ج ه و ل ه
 دا خ ب ر ه ب ن ه م ع ق و ل ه
 د د ي ئ ي دا م ث ا ل و ن ه
 ډ ك ل ه د ي ن ه ك ت ا ب و ن ه

.....

د پښتو پنځه يې گانې

س ك و ل ت ه ل ا ر ي م ا ش و م ا ن ي
 دا پ ن ن څ ه و ا ر ه ي ي گ ا ن ي
 م ع ر و ف ي س ر ه ك ت ا ب و
 پ ه ك ت ا ب ب ن ك ل ي گ ل ا ب و
 م خ ص و ص ي س ر ه ت خ ت ي و ه
 د ا م ل ا د خ و ش خ ط ي و ه
 ت ا ن ي ش ي س ر ه ب س ت ه و ه
 و ر س ر ه ي و ا م ر س ه و ه
 ا م ر ئ ي س ر ه ق ل ل م و
 د خ ي ل ك ا ر و ر س ر ه غ م و
 م ج ه و ل ه س ت ر ي م خ ف ه و ه
 د ر ن ه ډ ي ر ه ئ ي ب س ت ه و ه

اُورده دوی ســـــره پـــــه څـــــنګ وه
دا بـــــدلـــــه لږ پـــــه رنګ وه
څـــــنګ پـــــه څـــــنګ و مـــــه دوی روانـــــې
پـــــه شـــــرېکـــــه پـــــه څورـــــيـــــانـــــې
چـــــې کـــــوشـــــش کوی دُنـــــیا کـــــنـــــې
مـــــدام گـــــرڅـــــی پـــــه رنـــــا کـــــنـــــې
عـــــلـــــم حُـــــن او بـــــکـــــلا ده
عـــــلـــــم پـــــو هـــــه ده رنـــــا ده
.....

د کتاب وړومبي برخه سرته
وورسیده. الحمد لله

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَی النَّبِیِّ الْاَمِّی
دَ اَلْفِ اَوْ بِي خَانْدَانِ

گگوانندیان الف او بے اے دی
خپل خپلوان دے پی او تے اے دی
تہ پی ددوی دے خاندان دہ
تہ پی تہولے دے دوی پے شے شان دہ
دوہ گورونے شپے حرفونے
پنخے یو خائے یو شکلونے
یو پے تے تن صورت بدل دے
نیغ ولار پے ہر محل دے
دایے ادی پے پی الف
بیے انی پے پی الف
دغے دہ دی خاندان دہ
درنے ہیے نشے انسانیے!

.....

د، ب، خاندان

کور کنبی تہ ول اوسی دہ بی
 بی بی بی وائی ورتہ پہ بی
 تہ بی دہ تہ بی دہ مشہرہ خور
 تہ ول کوارونہ کپری دکور
 تہ بی دہ تہ ولونہ وپہ دہ
 خو پہ خوئی درنہ مپہ دہ
 حیادارہ کورنہ بی دہ
 بنہ دی نندارہ کورنہ بی دہ
 گوارونہ دی نندارہ دی دالف
 قردان دی دالف
 بل طرف تہ پہ دنی کنبی
 ورسرہ اوسی جیم خوا کنبی
 بنہ گوارونہ تہ بی دہ جان دہ
 قردان دہ خاندان دہ

.....

.....

د جیم او دال خاندان

جیم د جیم یو خاندان دے
چې د جیم په رنگ په یو شان دے
چې د خې اوسې پرې خواتنه
په یو خال بدل دنیاتنه
دال د خاء دے په گاونډ کېښې
مدام دا دے په گاونډ کېښې
دال د ذال د خاندان دے
په خپل خائې بنه قدر دان دے
دا تېرول دوه دی خانداننه
هیږدې نشی دا انساننه!
شپېر اوسې پرې یو محل کېښې
درې اوسې پرې محل بل کېښې
شپېر په شکل دی یو شان
درې د بل دی خاندان

.....

.....

دَ رِی خاندان

رِی دَ رِی دَہ پے گے اوندے کنبے
رِی دَ رِی دَہ پے گے اوندے کنبے
د دوی پے و دے خاندان
پے صورت شکل پے وشان

.....

دَ سِین خاندان

سِین سہرے اوسے پری شین
ورسہ پے خوا کنبے پے بنین
د دوی پے و م ح ل دے کور
ورسہ نیشته خے وک نُور

.....

دَ صَاد خاندان

صَاد دَ ضَاد سہرے آب ساد دے
خاندان لے غم آزاد دے
پے دہ تے نے دا دے کور دی
داسے پے و پے و رور او خور دی

.....

دَ عینِ خاندان

عینِ دَ غینِ دَ کورِ یو گس دے
دغہ سپین او توریو گس دے
دوارہ ورورنہ میننہ ناک دی
پہہ بدن پہہ کپرو پناک دی

.....

دَ فیِ خاندان

فیِ یواخسی اوسی کور کبھی
داسی ژوند وی سَم پہہ اور کبھی
چیئی ئی نئے خاندان وی
بس یواخائی پہہ جہان وی

.....

دَ قافِ خاندان

قافِ دَ فیِ پہہ شان یواخائی
بنئے نہہ دے انسان یواخائی

ورتــــــــــــــــہ گــــــــــــــــران دَ دُنیا اژوند وی
تن یوٹھائی فکرمند وی

.....

دَ کاف خاندان

کــــــــــــــــاف دَ قاف پــــــــــــــــہ شان یواٹھی
بــــــــــــــــہ نــــــــــــــــہ دے انساں یواٹھی
کــــــــــــــــلــــــــــــــــہ ژوند ورتــــــــــــــــہ اســــــــــــــــان وی
داژوندون ورتــــــــــــــــہ دیررگــــــــــــــــران وی

.....

دَ گاف خاندان

گــــــــــــــــاف دَ لام پــــــــــــــــہ شان یوتن دے
بیل ئی کور دے بیل وطن دے
نیشتــــــــــــــــہ خولک ورسرہ کور کبھی
زندگی ئی سَمــــــــــــــــہ اور کبھی

.....

.....

دَ لام او میم خاندان

میم دَ لام پپه ششان یواځی
دَ ام پپه ششان یواځی
دیر ککته وی خومقتدیان وی
مخکبھی کلله دیر کسان وی؟
نیشته خولک ئی خاندان کبھی
ورسره پپه دې جهان کبھی

.....

دَ نون خاندان

نون دَ نون سره یواځئی وی
بیل پپه یو کربشه تویپی وی
یواځئی دلتته خاندان دے
دوی بیل کور دَ جهان دے

.....

دَ واؤ خاندان

واؤ پپه شکل تپول جُداد دے
تواؤ صورت ئی دَ دُنیا دے

عـجـيـبـه شـكـل و صـورـت ئـي
بـرـه گـوره حـقـيـقـت ئـي

.....

د هي خاندان

هـي يـواځـائـي دوه ئـي سـترگـي
سـم غـم رازي دوه ئـي سـترگـي
پـه خـپـل کـور کـنـي دا يـواځـي
د بـل کـور کـنـي دا يـواځـي

.....

پنځه قسمه ئي گاني

دا پـنځـه قـسـمـه ئـي گـانـي
دې پـنـتـو و کـنـي راروانـي
مـعـرـونـه پـه کـنـي اول ده
دېـرـه دېـرـه مـسـتـمـل ده
څـنـگ چـي يـادا مـعـرـونـه ده
نـوم د بـلـي مـخـصـوصـه ده
دا خـصـاص شـوي خـپـل مـقـام لـه

دَ پښتو و حسيـن کـلام لــــه
دَ تـانيـث پـه کـنـي يـاء بـلـه
نـخـانـه ئـي هـر يـو خـپـلـه
اـمـر يـه يـاء پـه اـمـر کـنـي
راڅـي هـر خـوا پـه نـظـر کـنـي
مـجـهـو لـه يـا مـلا سـتـه مـلا سـتـه
نـه وى نـه وى دغـه نـا سـتـه
دا پښتـو دَ پښتـو نـو نـو خـوا ده
دَ هـر چـا لـه جـه جـه جـه دـا ده

تحمـت بـحـمـد اللـه و بـتـو فـيـقـه

ربنا تقبل منا انك انت السميع العليم

وتب علينا انك انت التواب الرحيم

وماتوفيقى الا بالله العلى العظيم

وصلى الله تعالى على خير خلقه محمد وآله

واصحابه اجمعين . آمين

يارب الغلمين .

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**